

Konspekt zajęć – Trudne tematy, jak je poruszać?

Mediacja to metoda dobrowolnego i pokojowego rozwiązywania konfliktów, w której bezstronna osoba trzecia – mediator – pomaga stronom sporu w wypracowaniu porozumienia. Warto po nią sięgać, ponieważ zakłada ona wspólne, bezprzemocowe dążenie do satysfakcjonujących wszystkich rozwiązań. W szkole warto trenować mediację poprzez udział w debatach, podczas których osoby uczniowskie, zachowując szacunek dla oponentów oraz ich odmiennych poglądów, mogą nauczyć się konstruowania argumentów i wyrażania własnego zdania w pokojowy sposób.

Grupa wiekowa: 16-18 lat

Miejsce: sala lekcyjna

Rodzaj zajęć: godzina wychowawcza, wiedza o społeczeństwie

Cel zajęć:

- zapoznanie osób uczniowskich z mediacją jako metodą pokojowego rozwiązywania konfliktów,
- nauka prowadzenia dyskusji opartej na wzajemnym szacunku oraz konstruowania rzeczowej argumentacji.

Aby przeprowadzić debatę, wyznacz propozycję oraz opozycję. Każda grupa musi zawierać cztery osoby – lidera oraz II, III i IV mówcę. Wybierz także arbitra, który będzie czuwał nad przebiegiem debaty. Pozostałe osoby będą uczestniczyć w roli publiczności.

Drużyny zapoznają się z tezą i w ciągu 10 minut uzgadniają swoją linię argumentacji. Następnie muszą ustosunkować się do tezy w następującej kolejności:

1. Lider propozycji – wygłasza mowę otwierającą debatę. Przedstawia, jak drużyna rozumie tezę, oraz podaje 3-4 argumenty swojej strony. Czas: 4 minuty.
2. Lider opozycji – odnosi się do wypowiedzi lidera propozycji, podaje własną interpretację tematu oraz 3-4 kontrargumenty wobec tezy. Czas: 4 minuty.
3. II mówca propozycji – rozwija argumenty przedstawione przez swojego lidera, może także podać własne, jednak nie więcej niż 3. Może także odnieść się do kontrargumentów lidera opozycji. Czas: 4 minuty.
4. II mówca opozycji – podobnie jak II mówca propozycji.

5. III mówca propozycji – jego zadanie polega na obaleniu kontrargumentów przedstawionych przez opozycję lub wykazaniu, że nie mają one związku z tezą. Może przedstawić nowe argumenty jedynie w ostateczności. Czas: 4 minuty.
6. III mówca opozycji – podobnie jak III mówca propozycji.
7. IV mówca propozycji – podsumowuje argumenty przedstawione przez swoją drużynę, nie może jednak wprowadzić nowych. Ma prawo zwięźle odnieść się do argumentów opozycji. Czas: 4 minuty.
8. IV mówca opozycji – podobnie jak IV mówca propozycji.

Po debacie publiczność – pozostałe osoby uczniowskie – decyduje, która drużyna wygrywa debatę. Przy werdykcie należy kierować się siłą przedstawionych argumentów oraz zachowaniem uczestników debaty wobec siebie. Zabronione są argumenty ad personam (pozamerytoryczne argumenty odnoszące się do przeciwnika, zamiast do tezy) oraz ad hominem (argumenty odnoszące się bezpośrednio do opinii przeciwnika, mające wymusić na nim odrzucenie jego twierdzeń).

Ćwiczenie zakończcie podsumowaniem:

- Jaką opinię o przebiegu debaty mają jej uczestnicy, a jaką publiczność?
- Czy elementy debaty mogą być przydatne w życiu codziennym?
- Czy staracie się zachowywać szacunek dla swoich rozmówców? W jaki sposób odnosić się do rozmówcy, aby uszanować jego poglądy, nawet jeśli są sprzeczne z naszymi?

Proponowane tezy:

- Osoby uczące się w szkołach artystycznych powinny mieć wyłączne prawo do prac plastycznych, które powstały w trakcie edukacji w danej placówce.
- Rodzice pełnoletnich osób uczniowskich nie powinni mieć wglądu do wyników w nauce swoich dzieci.
- W szkołach należy znieść ograniczenia dotyczące wyglądu osób uczniowskich (np. dotyczące koloru włosów).

Materiał powstał w ramach projektu CIAŁO WYKLUCZONE – ciałopozytywny projekt antydyskryminacyjny.

Projekt finansowany przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię z Funduszy EOG i Funduszy Norweskich w ramach Programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny.